

Caramelles

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Rocafort
Alçada: 422

Coordenades:

Latitud: 41.71694
Longitud: 1.9364
UTM Est (X): 411525
UTM Nord (Y): 4618896

Classificació

Número de fitxa 08182 - 312
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 13/08/2018 - 02:00

Descripció

Festa recuperada des de 2014 i adaptada. Es canten el diumenge de Pasqua, a la sortida de Missa, després a la plaça petita, davant de Can Jaumet, davant de casa de l'Anna Grau Guanyabens, davant la casa l'Elizabet Brunet i, finalment, davant la casa de l'Anna Cruz, que n'és la directora del grup. Aquest grup està format per una vintena d'adults i una vintena d'infants.

Es canten caramelles escrites pel Jaumet, i altres veïns del poble; sense acompanyament musical. Els homes van amb texans, camisa blanca a, faixa vermella i espadenyes. Les dones amb faldilles, camisa blanca, espadenyes i una xarxa al cap. Amb els diners recollits es fa una sortida conjunta, com ara al Tibidabo.

Observacions:

Fotos cedides pel Museu de Rocafort

Història

En temps passats, el cant de les Caramelles anava acompanyat d'una dansa anomenada el Ball de Cascavells. Mentre uns cantaven, els altres ballaven. Al cap d'una estona intercanviaven els rols. L'acompanyament musical es feia amb acordió, tot i que alguns anys s'hi havia afegir el violí i d'altres el flabiol, la guitarra i el cornetí.

El dissabte de Glòria, després del repic de campanes que donava pas a la celebració de la Pasqua, començaven les caramelles. Vestits amb una camisa blanca, la faixa, la barretina i un mocador vermell al coll i a les cames, les polaines amb els cascavells es passaven el dia visitant una rere l'altra totes les cases i masos del poble. Duïen un cistell ben guarnit al capdamunt d'un pal de fusta que apropaven a les finestres de les cases per recollir els obsequis.

De dansaires n'hi havia, segons la disponibilitat, vuit, dotze i fins a setze (l'indispensable és que el nombre de balladors havia de ser múltiple de quatre). El pendó era de color grana amb el nom de Rocafort de Bages. Cada quatre dansaires duïen una mena de bandera més petita que el pendó que mentre dansaven l'entrecreuaven. Durant el ball, creaven una rotllana que feien i desfeien; es donaven les mans tot corrent, saltant i giravoltant formant diferents figures molt vistoses, com per exemple "el quadre", format per quatre grups de quatre dansaires amb la seva pròpia bandera; o "la boja", on en filera i mig corbats passaven corrent per dessota la bandera que el capdavanter del grup mantenia inclinada. També podien fer una rotllana mentre ballaven fins que tot d'un plegat s'aturaven i donant un cop sec amb els peus al terra, en silenci, només se sentia el so dels cascavells. Aquest moviment s'anava repetint fins que cap al final, s'ajuntaven, amb la mà posada a l'espatlla del company, i disminuïen el saltiró fins quedar totalment en silenci.

Amb el pas dels anys, i l'abandonament progressiu de molts masos, els caramellaires de Rocafort s'havien desplaçat als pobles veïns, on eren acollits amb gran delit. El diumenge de Pasqua era dedicat a Rocafort. El dilluns de Pasqua, cantaven a Sant Esteve, seguit de Navarcles i al capvespre a la plaça Major de Manresa per competir amb altres colles, i tornant encara s'aturaven al Pont de Vilomara on finalitzaven la seva actuació. Alguns anys havien anat també a Mura i a Sant Vicenç de Castellet.

La tradició es va perdre fins que l'any 2014 es va tornar a reprendre

Bibliografia

BALLBÈ i BOADA, Miquel (1998). El Pont de Vilomara i Rocafort. Aspectes històrics. Pàg. 35 i 36. Ed. Centre d'Estudis del Bages. Barcelona.

OLIVERAS i FERRER, Josefina (1990). Rocafort a començaments de segle. Festes i Institucions. Ed. de l'autora.

PÉREZ BACARDIT, Enric (2002). Apunts per una història de Rocafort de Bages. Ed. de l'autor. 2a edició.

